

Høringssvar rammeplaner for kirkelig undervisning og læring (KUL)

Følgende svar kommer fra Heradsbygd menighet, i Sør-Østerdal prosti

Den som svarer på høringsspørsmålene er sokneprest: Guri Gøbel, telefon: 909 73 627,
mail: gg936@kirken.no

Vi hører inn under Hamar bispedømme

Heradsbygd menighetsråd sine høringssvar:

1. Er sammenhengen mellom rammeplanene og Plan for kirkelig undervisning og læring – overordnet del tydelig fremstilt?

☐ Ja ☒ Nei

Fritekst:

Heradsbygd menighetsråd mener at sammenhengen mellom Overordnet del og rammeplanene ikke er tydelig nok fremstilt.

Rammeplanene fremstår flere steder som selvstendige planer snarere enn konkretiseringer av målene og grunnlagstenkningen i Overordnet del (heretter forkortet OD). Det innføres nye begreper og en språkføring som ikke er tydelig forankret i OD, og den pedagogiske og teologiske grunnlagstenkningen fra OD videreføres ikke konsekvent.

Særlig savner vi en klarere profilering av planen som en plan for undervisning og læring i folkekirka. Et viktig testspørsmål er: Kommer det tydelig nok frem at dette er en plan for undervisning og læring i Den norske kirke og ikke i et hvilket som helst annet trossamfunn?

I folkekirka er **tilhørighet** grunnleggende.

Barn og unge har gjennom dåpen tilhørighet til kirken, og undervisningen må bidra til å styrke og utvikle denne tilhørigheten. Den lokale kirken med sitt gudstjenesteliv, sine liturgier og sine tradisjoner blir derfor den viktigste læringsarenaen.

Denne folkekirkelige forankringen er etter vårt syn tydeligere i OD enn i rammeplanene.

Vi mener dette bør få konsekvenser for rammeplanenes innretning. Det bør blant annet komme tydeligere fram at:

- kirkehuset er en sentral læringsarena og må tillegges større vekt både som mål og metode
- gudstjeneste, lek og liturgi er grunnleggende arbeidsmåter på alle alderstrinn
- en fast kjerne av salmer og tekster bør være bærende i folkekirkas liv
- høytider og kirkeår må gis større betydning som ramme for læring og tilhørighet

Vi opplever derfor at rammeplanene bør bearbejdes slik at språk, teologi og pedagogisk tenkning i større grad samsvarer med OD og at folkekirkeperspektivet blir tydeligere gjennom hele planverket.

2. Mener høringsinstansen at rammeplanene gir en tydelig og hensiktsmessig retning for lokal planlegging av kirkelig undervisning og læring?

☐ Ja ☒ Nei

Heradsbygd menighetsråd mener at rammeplanene bare delvis gir en tydelig og hensiktsmessig retning for lokal planlegging av kirkelig undervisning og læring.

Rammeplanene gir rom for lokalt arbeid, men vi savner en tydeligere folkekirkelig forankring som kan gi retning til det lokale planarbeidet. Planene sier mye om hva som kan gjøres, men mindre om hva som særpreger kirkelig undervisning og læring i Den norske kirke.

For oss er tilhørighet et grunnleggende folkekirkelig perspektiv. Barn og unge har gjennom dåpen tilhørighet til kirken, og lokal planlegging bør derfor ta sikte på å styrke denne tilhørigheten. Kirkelig undervisning og læring må bidra til at barn, unge og unge voksne får redskaper til å møte livet i glede og sorg, og erfare at kirken er en naturlig del av hverdagslivet. Målet er ikke først og fremst å skape aktivitet, men å bidra til livstolkning, livsmestring og varig tilhørighet til den lokale kirken.

Den lokale kirken med sitt gudstjenesteliv, sine liturgier, salmer og tradisjoner er ikke bare en arena for læring, men også en del av innholdet i læringen. Planene må derfor bidra til at barn og unge blir trygge i møte med kirkens kultur, språk og tradisjon gjennom deltakelse og erfaring.

Vi savner derfor tydeligere signaler om at:

- kirkehuset er den viktigste læringsarenaen
- gudstjeneste, lek og liturgi er sentrale arbeidsmåter på alle alderstrinn
- barn og unge bør få møte en kjerne av bibeltekster, bønner og salmer som er bærende i folkekirkas liv
- høytider og kirkeår skal være en naturlig ramme for læring og tilhørighet
- planene skal bidra til å styrke relasjonen til den lokale kirken og gjøre kristen tro til en naturlig del av alminnelige liv

Vi savner også et tydeligere språk om folkekirkas brede forståelse av kristent liv.

Formuleringer som kan oppfattes som et skille mellom «det kristne livet» og livet ellers bør unngås. Folkekirka skal ikke formidle at kristen tro er noe ekstraordinært eller forbeholdt særlig aktive. Undervisning og læring må ta utgangspunkt i at dåpen gir tilhørighet, og at kirkens oppgave er å hjelpe mennesker til å leve sine alminnelige liv i lys av tro, håp og kjærlighet.

Uten slike tydelige føringer blir rammeplanene svært åpne, og det blir uklart hva som særpreger undervisning og læring i folkekirka. Vi mener derfor at planene bør gi sterkere

retning gjennom en tydeligere forankring i Den norske kirkes gudstjenesteliv, tradisjon og folkekirkelige selvforståelse.

3. Er eksempel på erfaringsmål nyttige i lokalt arbeid med læring og inkludering i kirkelig undervisning?

☐ Ja ☒ Nei

Fritekst:

Heradsbygd menighetsråd mener at eksemplene på erfaringsmål bare delvis er nyttige i lokalt arbeid med læring og inkludering i kirkelig undervisning.

Vi er usikre på bruken av begrepet *erfaringsmål*. Begrepet er lite kjent i pedagogisk teori og framstår uklart både i planene og i praktisk menighetsarbeid. Den pedagogiske grunnlagstenkningen i OD synes å være erfaringsbasert læring, og denne tenkningen bør heller utdypes og konkretiseres i rammeplanene enn å innføre et nytt begrep.

Kirken skal ikke måle eller kontrollere hvilke erfaringer barn og unge gjør seg.

Samtidig er det viktig at Den norske kirke har tydelige mål for hva barn og unge skal få møte gjennom kirkelig undervisning og læring. Planene må derfor ikke bare beskrive mulige erfaringer, men også tydeliggjøre hvilket innhold kirken ønsker å gi videre.

Fra et folkekirkeperspektiv handler dette om å gi barn og unge trygghet i møtet med kirkens tro, tradisjon og praksis.

Målet er å styrke deres tilhørighet til kirken og gi dem redskaper til å møte livet i glede og sorg. Derfor bør det være tydeligere forventninger til hva alle skal få møte gjennom oppveksten i kirken.

Vi mener blant annet at barn og unge gjennom de ulike alderstrinnene bør få erfaring med og kjennskap til:

- sentrale bibelfortellinger og bibeltekster
- Herrens bønn og andre bønner som brukes i kirkens liv
- dåp og nattverd
- et utvalg sentrale salmer
- gudstjenestens liturgi og symboler
- kirkeårets høytider og tradisjoner

Dette bør ikke forstås som krav til hva den enkelte deltaker skal kunne mestre eller gjengi, men som en forpliktelse for kirken til å gi alle barn og unge mulighet til å møte det som er bærende i folkekirkas liv.

Heradsbygd menighetsråd mener derfor at rammeplanene bør ha tydeligere innholdsmål og en klarere beskrivelse av hva som utgjør kjerneinnholdet i kirkelig undervisning og læring. Det vil gi et bedre grunnlag for lokalt planarbeid enn dagens bruk av erfaringsmål alene.

4. Er forståelsen av tolkningskompetanse tydelig og relevant formulert?

☐ Ja ☒ Nei

Fritekst:

Heradsbygd menighetsråd mener at forståelsen av tolkningskompetanse ikke er tilstrekkelig tydelig og relevant formulert slik begrepet brukes i rammeplanene.

Vi opplever at rammeplanene legger til grunn en relativt snever forståelse av tolkningskompetanse. Barn og unges evne til å tolke seg selv, sine erfaringer og livet i lys av kristen tro utvikles ikke bare gjennom samtaler og refleksjon, men også gjennom deltakelse i kirkens liv og fellesskap.

Tolkningskompetanse formes gjennom erfaringer med gudstjenester, salmesang, korarbeid, leirer, kirkelige handlinger og samhandling med andre mennesker. Når barn og unge lærer å be Fadervår, synger salmer, deltar i høytider eller blir kjent med kirkerommet og liturgien, utvikler de samtidig språk og referanserammer som gjør dem i stand til å tolke livet og troen.

Fra et folkekirkeperspektiv handler tolkningskompetanse derfor også om å bli fortrolig med kirkens tradisjon, uttrykksformer og praksis. Målet er ikke bare å kunne reflektere over tro, men å finne tilhørighet og orientering i møte med livets gleder, sorger og spørsmål.

Vi mener også at det er uheldig at begrepet *tolkningskompetanse* gis en så sentral plass når det ikke er tydelig forankret i OD. Rammeplanene bør i større grad bygge videre på begrepene og den pedagogiske grunnlagstenkingen som allerede er etablert der, fremfor å introdusere nye nøkkelbegreper.

Heradsbygd menighetsråd mener derfor at beskrivelsen av tolkningskompetanse bør utvides slik at den tydeligere omfatter læring gjennom deltakelse, fellesskap, liturgi, gudstjeneste og kirkens tradisjoner. Dette vil gi en bredere og mer folkekirkelig forståelse av hvordan barn og unge utvikler evnen til å tolke tro og liv.

5. Ut fra beskrivelsen i innledningen: Er samisk innhold i rammeplanene tilstrekkelig ivare tatt?

☐ Ja ☒ Nei

Fritekst:

Heradsbygd menighetsråd mener at samisk innhold er viktig, men at den nåværende utformingen ikke er helt hensiktsmessig.

Vi støtter intensjonen om at samisk språk, kultur og kirkeliv skal være synlig i Den norske kirkes arbeid. Samisk tradisjon er en viktig del av vår felles kirkelige arv og bør være kjent for barn, unge og voksne i hele kirken.

Samtidig mener vi at rammeplanene i for stor grad legger dette inn som generelle føringer i alle lokale planer. For mange menigheter utenfor samisk språkområde vil dette oppleves lite relevant og gi begrenset hjelp i det konkrete planarbeidet.

Vi mener også at enkelte samiske elementer med fordel kan inngå som del av kirkens felles kjerneinnhold, på samme måte som sentrale bibeltekster, salmer og tradisjoner. Ressursbanken vil være en velegnet arena for å samle konkrete forslag og ressurser til lokalt arbeid.

Samtidig mener vi at lokale planer i større grad bør kunne synliggjøre de nasjonale minoritetenes historie, kultur og tradisjoner der dette er naturlig ut fra lokal kontekst. For Heradsbygd menighet er både den skogfinske kulturarven og romani-/taterfolkets historie viktige deler av vårt lokalsamfunn og vår felles historie. Lokale planer bør gi rom for at slike perspektiver kan løftes fram som en naturlig del av kirkens undervisning og læring.

Heradsbygd menighetsråd mener derfor at samisk innhold bør ivaretas tydelig, men på en måte som både tar hensyn til lokale forhold og samtidig styrker forståelsen av samisk kultur som en del av Den norske kirkes felles identitet. På samme måte bør planverket åpne for at andre nasjonale minoriteters historie og kultur kan få en naturlig plass i lokalt planarbeid.

6. Er prinsippene for progresjon mellom aldersgruppene tydelige og hensiktsmessige?

☐ Ja ☒ Nei

Fritekst:

Heradsbygd menighetsråd mener at prinsippene for progresjon mellom aldersgruppene ikke er tydelige nok formulert.

Vi opplever det som vanskelig å se hvordan progresjonen skal ivaretas når planene ikke tydelig angir hvilket kjerneinnhold som skal følge barn og unge gjennom oppveksten. Selv om det presenteres veiledende lister over tekster, temaer og aktiviteter, framstår disse i stor grad som forslagslister snarere enn innhold som alle skal få møte.

Fra et folkekirkeperspektiv handler progresjon ikke først og fremst om å tilegne seg stadig mer kunnskap, men om gradvis å vokse inn i kirkens tro, tradisjon og fellesskap. Barn og unge bør gjennom oppveksten få en stadig dypere fortrolighet med Bibelen, bønnene, salmene, gudstjenesten, kirkeåret og kirkens tro. Slik utvikles tilhørighet til den lokale kirken og trygghet i møte med kirkens liv. Dette perspektivet kommer tydelig fram i OD, men er mindre synlig i rammeplanene.

For å få til en reell progresjon mener vi at Den norske kirke må definere et tydeligere og mer avgrenset kjernestoff. Dersom kirken for eksempel ønsker at barn og unge skal bli kjent med salmen «*Deilig er jorden*», bør den lokale menigheten kunne arbeide med den gjennom ulike alderstrinn og møteplasser. Salmen kan introduseres i tidlig alder, synges i gudstjenester og kirkelige handlinger, og senere utdypes gjennom undervisning, refleksjon og deltakelse i menighetens fellesskap.

På samme måte bør det være mulig å planlegge progresjon rundt sentrale bibelfortellinger, Fadervår, trosbekjennelsen, nattverden, dåpen og andre bærende elementer i kirkens liv. Uten et tydelig kjerneinnhold blir det i stor grad opp til den enkelte menighet å definere hva progresjonen skal bestå i, og den nasjonale planen gir begrenset hjelp til dette arbeidet.

Heradsbygd menighetsråd mener derfor at progresjon må knyttes tydeligere til et definert kjerneinnhold som alle barn og unge skal få møte. Da kan lokale planer utformes på ulike måter, samtidig som kirken sikrer en felles retning for kirkelig undervisning og læring.

7. Mener høringsinstansen at foresattes og fadderes rolle er tilstrekkelig beskrevet og ivarettatt?

☐ Ja ☒ Nei

Fritekst:

Heradsbygd menighetsråd mener at foresattes og fadderes rolle bare delvis er tilstrekkelig beskrevet.

Avsnittet beskriver etter vårt syn et videre perspektiv enn det som kommer til uttrykk i overskriften. Teksten handler ikke bare om foresatte, foreldre og faddere, men om den læringen og trosformingen som skjer i barnets hverdagsliv og nære relasjoner utenfor menighetens organiserte arbeid.

Vi mener derfor at overskriften bør endres til «**Læring i hjemmet**» eller en tilsvarende formulering. En slik overskrift vil bedre fange at læring skjer i et større fellesskap enn bare mellom barn, foresatte og faddere.

Fra et folkekirkeperspektiv er dette viktig. Barn og unge formes ikke bare gjennom tiltak i menigheten, men også gjennom familieliv, hverdagspraksiser, samtaler, høytidsfeiring og relasjoner til mennesker rundt seg. Menighetens oppgave er å støtte og styrke denne læringen, ikke å erstatte den.

Heradsbygd menighetsråd mener derfor at teksten i større grad bør beskrives som læring i hjemmet og i barnets nære fellesskap, fremfor å avgrenses til foresattes og fadderes rolle alene.

8. Rammeplanene bruker gjennomgående formuleringen “For at barna/konfirmanter/etc skal lære om Bibelen/kristen tro/etc, kan kirken invitere dem til å: (...)”. Kirkerådet ønsker tilbakemelding på om det er for lite forpliktende innhold i de seks rammeplanene generelt, og i rammeplanen for konfirmasjonstiden spesielt.

Fritekst:

Heradsbygd menighetsråd mener at rammeplanene inneholder for lite forpliktende innhold, og at dette særlig er utfordrende i rammeplanen for konfirmasjonstiden.

Den gjennomgående formuleringen «kan» gir planene preg av å være veiledende forslag snarere enn forpliktende rammer for Den norske kirkes undervisning og læring.

Vi mener kirken bør ha tydelige mål for hva barn, unge og voksne skal få møte gjennom kirkens undervisningsarbeid. Derfor bør enkelte deler av planene formuleres som «skal» og ikke bare «kan».

Fra et folkekirkeperspektiv er dette viktig. Målet med kirkelig undervisning og læring er ikke først og fremst å gjennomføre aktiviteter, men å styrke tilhørigheten til kirken og gjøre barn og unge trygge i kirkens tro, tradisjon og praksis. For å oppnå dette må det være tydeligere hva Den norske kirke ønsker at alle skal få møte gjennom oppveksten.

Heradsbygd menighetsråd mener derfor at rammeplanene bør inneholde et tydeligere definert kjernestoff. Dette bør omfatte sentrale bibeltekster og bibelfortellinger, bønner, salmer, liturgiske ledd og andre elementer som er bærende i folkekirkas liv. Lokale planer kan deretter bygge videre på dette og supplere med innhold som er tilpasset lokale forhold og tradisjoner.

Et slikt kjerneinnhold vil også gjøre det mulig å skape en tydeligere progresjon gjennom oppveksten. Dersom kirken eksempelvis mener at alle bør bli kjent med salmen «*Deilig er jorden*», kan den enkelte menighet planlegge hvordan salmen introduseres og utdypes gjennom ulike alderstrinn og møteplasser. På samme måte kan barn og unge gradvis bli kjent med sentrale bibeltekster, Fadervår, trosbekjennelsen, gudstjenesten og kirkens høytider.

Vi mener at de omfattende listene med forslag til aktiviteter og innhold i større grad hører hjemme i ressursbanken enn i selve rammeplanene. Rammeplanene bør være kortere, tydeligere og mer forpliktende, mens ressursbanken kan gi inspirasjon og konkrete ideer til lokalt arbeid.

Dette gjelder særlig konfirmasjonstiden. Konfirmanntiden er den perioden hvor kirken møter ungdom gjennom et lengre og sammenhengende undervisningsløp. Derfor bør rammeplanen tydeligere beskrive hva alle konfirmanter skal få møte av kirkens tro, tradisjon og praksis, samtidig som det fortsatt gis rom for lokale variasjoner.

Heradsbygd menighetsråd mener derfor at Den norske kirke bør definere et avgrenset kjernestoff innen områdene *Bibel, tekst og tolkning, Kirkens kultur og tradisjon og Kristen tro i praksis*. Dette vil gi rammeplanene en tydeligere retning, styrke sammenhengen mellom alderstrinnene og samtidig gi menighetene nødvendig frihet til lokal tilpasning.

Veiledende lister- overordnet om kjernetekstene

9. Gir oversikten over kjernetekster hjelp til helhet og sammenheng i tekstutvalget for aldersgruppene 0-19 år?

☐ Ja ☒ Nei

Fritekst:

Heradsbygd menighetsråd mener at oversikten over kjernetekster ikke i tilstrekkelig grad bidrar til helhet og sammenheng i tekstutvalget for aldersgruppene 0–19 år.

Vi viser til våre tidligere merknader om behovet for et tydeligere definert kjernestoff. De foreslåtte kjernetekstene framstår i stor grad som veiledende forslag framfor tekster som alle deltakere skal møte gjennom oppveksten. Dermed blir det vanskelig å se hvordan tekstutvalget skal bidra til en tydelig progresjon og sammenheng mellom alderstrinnene.

Heradsbygd menighetsråd mener at Den norske kirke bør definere et mer avgrenset og forpliktende utvalg av kjernetekster som alle barn og unge skal møte. Dette vil gi et bedre grunnlag for lokal planlegging, styrke sammenhengen mellom alderstrinnene og gjøre det lettere å bygge progresjon over tid.

Samtidig mener vi at de mer omfattende tekstlistene og øvrige forslag til innhold i større grad bør plasseres i ressursbanken. Der kan de fungere som inspirasjon og støtte for lokale planer uten å skape uklarhet om hva som er kirkens felles kjerneinnhold.

Fra et folkekirkeperspektiv er det viktig at barn og unge gjennom oppveksten møter tekster som gir dem fortrolighet med kirkens tro, tradisjon og gudstjenesteliv. Dette forutsetter et tydeligere skille mellom det som er felles kjernestoff for hele kirken, og det som er lokale eller veiledende tillegg.

Rammeplan for 0–5 år

10. Har høringsinstansen overordnede innspill på rammeplanen for 0–5 år?

Fritekst: Nei

11. Har høringsinstansen overordnede innspill til rammeplanens innledning?

Heradsbygd menighetsråd mener at innledningene til rammeplanene i hovedsak er unødvendige og bør reduseres betydelig.

Rammeplanenes oppgave bør være å gi tydelige føringer for innhold, progresjon og lokal planlegging. Mye av stoffet som presenteres i innledningene er allerede omtalt i *Plan for kirkelig undervisning og læring – Overordnet del* (OD) og framstår derfor som gjentakelser.

Vi opplever også at innledningene flere steder gir omfattende beskrivelser av barns og unges utvikling og pedagogiske behov. Slike beskrivelser har begrenset verdi i en rammeplan og bidrar til å gjøre dokumentene lange og lite brukervennlige.

Dersom rammeplanene skal ha en innledning, bør denne være kortfattet, presis og tett knyttet til OD. Den bør i hovedsak beskrive:

- formålet med rammeplanen
- sammenhengen med OD
- sentrale prinsipper for kirkelig undervisning og læring
- hvordan planen skal brukes i lokalt planarbeid

Heradsbygd menighetsråd mener at rammeplanene i større grad bør konsentrere seg om hva Den norske kirke ønsker at barn og unge skal møte gjennom undervisning og læring, og i mindre grad gjenta pedagogiske og teoretiske beskrivelser som allerede finnes andre steder i planverket.

Fra et folkekirkeperspektiv er det viktigere at planene gir tydelig retning for hvordan barn og unge kan vokse inn i tilhørighet til kirken gjennom gudstjenesteliv, liturgi, salmer,

bibelfortellinger og fellesskap, enn at de inneholder omfattende beskrivelser av aldersgruppens utviklingspsykologi.

12. Gir rammeplanen en god beskrivelse av hvordan kirkelig undervisning kan støtte barns tidlige relasjoner og trosutvikling?

☐ Ja ☒ Nei

Fritekst:

Heradsbygd menighetsråd mener at rammeplanen ikke gir en tilstrekkelig god beskrivelse av hvordan kirkelig undervisning kan støtte barns tidlige relasjoner og trosutvikling.

Vi viser til våre tidligere merknader om behovet for tydeligere kjerneinnhold, forholdet mellom «skal» og «kan» og bruken av ressursbanken.

Rammeplanen beskriver mange mulige aktiviteter og arbeidsmåter, men gir i mindre grad retning for hvilket innhold barn faktisk skal møte. Skal kirkelig undervisning bidra til å støtte barns tidlige relasjoner og trosutvikling, må det være tydeligere hva Den norske kirke ønsker at barn og familier skal få erfaring med gjennom de første leveårene.

Fra et folkekirkeperspektiv skjer trosutvikling gjennom relasjoner, tilhørighet og deltakelse. Barn formes gjennom møter med foreldre, faddere, søsken, menighet og gudstjenestefellesskap. De blir fortrolige med troen gjennom salmer, bibelfortellinger, bønner, kirkerommet og deltakelse i kirkens liv. Vi mener derfor at rammeplanen bør være tydeligere på hvilke elementer som utgjør kirkens felles kjerneinnhold i denne alderen.

Et tydeligere definert kjernestoff, kombinert med lokale tilpasninger og ressurser i ressursbanken, vil etter vårt syn gi et bedre grunnlag for å støtte barns tidlige relasjoner, tilhørighet og trosutvikling enn dagens formuleringer.

13. Er vektleggingen av lek, relasjon og sanselig læring hensiktsmessig?

☐ Ja ☐ Nei

Fritekst:

Heradsbygd menighetsråd mener at vektleggingen av lek, relasjon og sanselig læring ikke er hensiktsmessig formulert slik den nå framstår i rammeplanen.

Vi anerkjenner betydningen av lek, relasjoner og sanselige erfaringer i barns læring og utvikling. Samtidig opplever vi at disse arbeidsmåtene får så stor plass i planen at innholdet i læringen blir mindre tydelig.

Vi viser til våre tidligere merknader om behovet for et tydeligere definert kjernestoff, et klarere skille mellom det som skal og kan inngå i kirkelig undervisning og læring, samt en tydeligere bruk av ressursbanken.

Lek, relasjon og sanselig læring bør forstås som metoder og arbeidsformer, ikke som mål i seg selv. Rammeplanen bør i større grad beskrive hvilket innhold barn skal møte gjennom disse

arbeidsmåtene. Det bør være tydeligere hvilke bibelfortellinger, salmer, bønner, liturgiske uttrykk og kristne praksiser som utgjør kirkens felles kjerneinnhold.

14. Vurderer dere at aktivitetstilbudet for aldersgruppen er realistisk og gjennomførbart?

☐ Ja ☒ Nei

Fritekst:

Heradsbygd menighetsråd vurderer at aktivitetstilbudet for aldersgruppen bare delvis framstår som realistisk og gjennomførbart.

Vi viser til våre tidligere merknader om behovet for et tydeligere kjernestoff, et klarere skille mellom det som skal og kan inngå i kirkelig undervisning og læring, samt en tydeligere rollefordeling mellom rammeplanene og ressursbanken.

Aktivitetstilbudet inneholder mange gode ideer og forslag, men omfanget er stort og framstår flere steder mer som en ressursbank enn som en rammeplan. Dette gjør det krevende å se hva som er kirkens felles prioriteringer og hva som er eksempler til lokal inspirasjon.

Heradsbygd menighetsråd mener at rammeplanen bør være tydeligere på hvilket innhold alle barn og unge skal få møte, mens forslag til aktiviteter og arbeidsformer i større grad kan legges til ressursbanken. Dette vil gjøre planene mer oversiktlige, mer realistiske å arbeide etter og lettere å tilpasse lokale forhold.

Kvalitet, gjenkjennelse og progresjon bør veie tyngre enn omfang.

15. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» relevante for aldersgruppen?

☐ Ja ☐ Nei

Fritekst:

Heradsbygd menighetsråd mener at erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» bare delvis er relevante for aldersgruppen.

Vi viser til våre tidligere merknader om bruken av erfaringsmål, behovet for et tydeligere definert kjernestoff, forholdet mellom «skal» og «kan», samt skillet mellom rammeplanene og ressursbanken.

Vi mener at kirken må være tydeligere på hvilke bibeltekster, bibelfortellinger og kristne fortellinger barn skal få møte gjennom oppveksten. Dagens erfaringsmål beskriver i større grad mulige erfaringer og arbeidsmåter enn hvilket innhold kirken ønsker å gi videre.

Fra et folkekirkeperspektiv er det viktig at barn gradvis blir fortrolige med Bibelens fortellinger og lærer å kjenne dem som en del av kirkens felles tro og tradisjon. Dette forutsetter et tydeligere og mer forpliktende kjerneinnhold som alle skal få møte, samtidig som den enkelte menighet står fritt til å velge arbeidsformer og lokale tilpasninger.

Heradsbygd menighetsråd mener derfor at et tydeligere definert kjernestoff vil være et bedre grunnlag for kirkelig undervisning og læring enn dagens vektlegging av erfaringsmål alene. Det vil også gjøre det lettere å skape sammenheng og progresjon mellom alderstrinnene.

16. Er det innspill til sentrale temaer og utvalgsriterier?

Fritekst:

Heradsbygd menighetsråd har innspill til både de sentrale temaene og utvalgsriteriene.

Vi viser til våre tidligere merknader om behovet for et tydeligere definert kjernestoff, et klarere skille mellom det som skal og kan inngå i kirkelig undervisning og læring, samt en tydeligere rollefordeling mellom rammeplanene og ressursbanken.

Etter vårt syn blir både temaene og utvalgsriteriene for omfattende og lite forpliktende. Det er uklart hvilke bibeltekster, salmer, bønner, liturgiske ledd og tradisjoner som Den norske kirke mener alle barn og unge skal møte gjennom oppveksten. Mange av de foreslåtte temaene framstår som gode eksempler og ressurser, men de gir i mindre grad retning for hva som utgjør kirkens felles kjerneinnhold.

Fra et folkekirkeperspektiv bør utvalgsriteriene i større grad ta utgangspunkt i det som hjelper barn og unge til å vokse inn i kirkens tro, tradisjon og fellesskap. Sentrale temaer bør derfor knyttes tydelig til Bibelen, kirkens kultur og tradisjon, gudstjenestelivet, kirkeåret, bønn, salmesang og kristen tro i praksis.

Heradsbygd menighetsråd mener at Den norske kirke bør definere et tydeligere og mer avgrenset kjernestoff som alle skal møte gjennom oppveksten. Øvrige temaer, aktiviteter og forslag kan med fordel plasseres i ressursbanken og fungere som støtte for lokalt planarbeid.

Dette vil gi større sammenheng mellom alderstrinnene, tydeligere progresjon og et bedre grunnlag for lokal planlegging av kirkelig undervisning og læring.

17. Er erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon» relevante for aldersgruppen?

☐ Ja ☒ Nei

Fritekst:

Heradsbygd menighetsråd mener at erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon» bare delvis er relevante for aldersgruppen.

Vi viser til våre tidligere merknader om behovet for et tydeligere definert kjernestoff, et klarere skille mellom det som skal og kan inngå i kirkelig undervisning og læring, samt en tydeligere rollefordeling mellom rammeplanene og ressursbanken.

Vi opplever at erfaringsmålene i stor grad beskriver mulige aktiviteter og erfaringer, men i mindre grad tydeliggjør hvilket innhold barn og unge skal møte. Dersom målet er å gjøre dem kjent med kirkens kultur og tradisjon, bør det framgå tydeligere hvilke salmer, bønner,

liturgiske uttrykk, høytider og kirkelige handlinger som utgjør et felles kjerneinnhold i Den norske kirke.

Fra et folkekirkeperspektiv handler kirkelig undervisning og læring om å hjelpe barn og unge til å bli trygge i sin kirke og fortrolige med kirkens liv. Dette skjer gjennom deltakelse i gudstjenester, kirkeårets høytider, salmesang, bønn og møte med kirkerommet og fellesskapet. For å sikre progresjon og sammenheng bør disse elementene være tydeligere definert som felles innhold som alle skal møte gjennom oppveksten.

Heradsbygd menighetsråd mener derfor at et tydeligere og mer forpliktende kjerneinnhold vil være et bedre grunnlag for kirkelig undervisning og læring enn dagens vektlegging av erfaringsmål alene. Forslag til aktiviteter og arbeidsmåter kan med fordel utdypes i ressursbanken, mens rammeplanene bør tydeliggjøre hva kirken ønsker å gi videre til kommende generasjoner.

18. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»?

Fritekst:

Heradsbygd menighetsråd har innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis».

Vi viser til våre tidligere merknader om behovet for et tydeligere definert kjernestoff, et klarere skille mellom det som skal og kan inngå i kirkelig undervisning og læring, samt en tydeligere rollefordeling mellom rammeplanene og ressursbanken.

Vi opplever at erfaringsmålene i stor grad beskriver mulige aktiviteter og erfaringer, men i mindre grad tydeliggjør hvilket innhold og hvilke praksiser Den norske kirke ønsker at barn og unge skal møte. Dette gjør det vanskelig å se hva som er kirkens felles forventninger og hva som er lokale tilpasninger.

Fra et folkekirkeperspektiv bør «Kristen tro i praksis» knyttes tydeligere til de praksisene som bærer kirkens liv: bønn, gudstjeneste, nattverd, dåp, salmesang, kirkeårets høytider, nestekjærlighet og deltakelse i menighetens fellesskap. Barn og unge bør gjennom oppveksten få møte disse praksisene på en måte som gir både tilhørighet, fortrolighet og gradvis fordypning.

Heradsbygd menighetsråd mener derfor at rammeplanen bør beskrive tydeligere hvilke praksiser som utgjør kirkens felles kjerneinnhold, mens forslag til aktiviteter, metoder og lokale arbeidsformer i større grad kan samles i ressursbanken.

19. Er samarbeidet med foresatte og faddere tilstrekkelig ivaretatt?

☒ Ja ☐ Nei

Fritekst:

Veiledende lister 0-5 år

20. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for 0–5 år?

Fritekst:

Heradsbygd menighetsråd har innspill til både utvalg og omfang av kjernetekstene for aldersgruppen 0–5 år.

Vi viser til våre tidligere merknader om behovet for et tydeligere definert kjernestoff, et klarere skille mellom det som skal og kan inngå i kirkelig undervisning og læring, samt en tydeligere rollefordeling mellom rammeplanene og ressursbanken.

Vi opplever at de foreslåtte kjernetekstene i for stor grad framstår som veiledende forslag framfor tekster som alle barn skal møte. Dette gjør det vanskelig å se hvordan tekstene skal bidra til helhet, sammenheng og progresjon gjennom oppveksten.

Heradsbygd menighetsråd mener at utvalget av kjernetekster bør være smalere og tydeligere. Det bør framgå hvilke bibelfortellinger og tekster Den norske kirke mener alle barn bør møte i de første leveårene. Lokale menigheter kan deretter supplere med ytterligere tekster og opplegg ut fra lokale behov og prioriteringer.

Heradsbygd menighetsråd mener derfor at kjernetekstene bør avgrenses og tydeliggjøres, mens mer omfattende tekstutvalg og forslag til bruk i større grad kan samles i ressursbanken. Dette vil gi bedre forutsetninger for både lokal planlegging og progresjon gjennom oppveksten.

21. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for 0-5 år?

Fritekst:

Heradsbygd menighetsråd har innspill til både utvalg og omfang av eksempeltekstene for aldersgruppen 0–5 år.

Vi viser til våre tidligere merknader om behovet for et tydeligere definert kjernestoff, et klarere skille mellom det som skal og kan inngå i kirkelig undervisning og læring, samt en tydeligere rollefordeling mellom rammeplanene og ressursbanken.

Heradsbygd menighetsråd mener at eksempeltekstene i hovedsak bør forstås som lokale ressurser og inspirasjonsmateriale. Slike tekstutvalg hører derfor bedre hjemme i ressursbanken enn i selve rammeplanen.

22. Har høringsinstansen innspill på listenes utforming med inndeling i kjerne- og eksempeltekster?

Fritekst:

Heradsbygd menighetsråd har innspill til listenes utforming med inndeling i kjerne- og eksempeltekster.

Vi viser til våre tidligere merknader om behovet for et tydeligere definert kjernestoff, et klarere skille mellom det som skal og kan inngå i kirkelig undervisning og læring, samt en tydeligere rollefordeling mellom rammeplanene og ressursbanken.

Heradsbygd menighetsråd støtter i utgangspunktet et skille mellom kjernetekster og eksempeltekster. Samtidig opplever vi at forskjellen mellom disse kategoriene ikke kommer tydelig nok fram i planene. Kjernetekstene framstår flere steder som veiledende forslag på linje med eksempeltekstene, og det blir derfor uklart hva Den norske kirke ønsker at alle barn og unge faktisk skal møte gjennom oppveksten.

Vi mener at kjernetekstene bør være færre, tydeligere og mer forpliktende.

23. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av salmer?

Fritekst:

Heradsbygd menighetsråd har innspill til både utvalg og omfang av salmene.

Vi viser til våre tidligere merknader om behovet for et tydeligere definert kjernestoff, et klarere skille mellom det som skal og kan inngå i kirkelig undervisning og læring, samt en tydeligere rollefordeling mellom rammeplanene og ressursbanken.

Vi mener at salmene er en særlig viktig del av Den norske kirkes felles tros- og kulturarv. Derfor bør det være et mer avgrenset og tydelig definert utvalg av kjernesalmer som alle barn og unge møter gjennom oppveksten. Dette vil bidra til gjenkjennelse, tilhørighet og progresjon på tvers av alderstrinn.

Vi mener at salmene er en særlig viktig del av Den norske kirkes felles tros- og kulturarv. Derfor bør det være et mer avgrenset og tydelig definert utvalg av kjernesalmer som alle barn og unge møter gjennom oppveksten. Dette vil bidra til gjenkjennelse, tilhørighet og progresjon på tvers av alderstrinn.

I et samfunn der det synges mindre enn tidligere, og hvor sang har fått en mindre plass i skole og hverdagsliv, har kirken et særlig ansvar for å ta vare på og videreføre den felles sangskatten. Salmene formidler tro, språk, håp og tilhørighet på en måte som når mennesker i alle aldre, og de skaper fellesskap på tvers av generasjoner. Derfor er det viktig at barn og unge møter noen sentrale salmer gjentatte ganger gjennom oppveksten, slik at de blir fortrolige med dem og kan bære dem med seg gjennom livet.

24. Har høringsinstansen innspill på praksisformer?

Fritekst:

Heradsbygd menighetsråd har innspill til praksisformene.

Vi viser til våre tidligere merknader om behovet for et tydeligere definert kjernestoff, et klarere skille mellom det som skal og kan inngå i kirkelig undervisning og læring, samt en tydeligere rollefordeling mellom rammeplanene og ressursbanken.

Vi opplever at praksisformene i stor grad beskriver mulige aktiviteter og arbeidsmåter, men i mindre grad synliggjør hvilke praksiser Den norske kirke ønsker at barn og unge skal bli fortrolige med gjennom oppveksten.

Fra et folkekirkeperspektiv handler kristen praksis om å vokse inn i kirkens liv gjennom deltakelse. Barn og unge bør få erfaring med gudstjeneste, bønn, salmesang, kirkeårets høytider, dåp, nattverd og fellesskapet i menigheten. Disse praksisene er ikke bare metoder for læring, men en del av innholdet i læringen.

Heradsbygd menighetsråd mener derfor at rammeplanen tydeligere bør beskrive hvilke praksiser som utgjør kirkens felles kjerneinnhold, og i mindre grad bestå av omfattende lister over mulige aktiviteter. Forslag til arbeidsmåter, opplegg og lokale variasjoner kan med fordel samles i ressursbanken.

Rammeplan for 6–12 år

25. Har høringsinstansen overordnede innspill til rammeplan for 6–12 år?

Fritekst:

Heradsbygd menighetsråd viser til våre kommentarer under spørsmål 2.

Vi mener at rammeplanen for aldersgruppen 6–12 år mangler en tydelig folkekirkelig forankring og i for stor grad beskriver mulige aktiviteter fremfor et felles og forpliktende kjerneinnhold.

For oss er målet at barn gjennom disse årene gradvis vokser inn i tilhørighet til kirken og blir trygge i kirkens tro, tradisjon og praksis. Dette forutsetter et tydeligere kjernestoff, større vekt på gudstjenesteliv, salmer, bibelfortellinger og kirkeår, samt et klarere skille mellom det som skal være felles innhold i hele Den norske kirke og det som kan tilpasses lokalt.

Vi viser ellers til våre kommentarer om kjernestoff, progresjon, bruk av ressursbanken og forholdet mellom «skal» og «kan».

26. Har høringsinstansen innspill på rammeplanens innledning?

Fritekst:

Heradsbygd menighetsråd mener i utgangspunktet at innledningen bør fjernes.

Rammeplanens oppgave bør være å gi tydelige føringer for innhold, progresjon og lokal planlegging. Mye av stoffet i innledningen gjentar perspektiver som allerede er omtalt i *Plan for kirkelig undervisning og læring – Overordnet del*, og bidrar til å gjøre planene unødvendig omfattende.

Vi opplever også at innledningen inneholder lange beskrivelser av pedagogiske perspektiver og aldersgruppens utvikling. Dette stoffet gir begrenset hjelp i lokalt planarbeid og gjør planene mindre brukervennlige.

Dersom rammeplanen skal ha en innledning, bør den være kort, presis og tett knyttet til OD. Den bør i hovedsak beskrive:

- formålet med rammeplanen
- sammenhengen med OD
- sentrale prinsipper for kirkelig undervisning og læring
- hvordan planen skal brukes i lokalt planarbeid

Fra et folkekirkeperspektiv er det viktigere at rammeplanen tydeliggjør hva barn og unge skal møte gjennom kirkens liv, gudstjenester, salmer, bibelfortellinger og fellesskap enn at den inneholder omfattende pedagogiske beskrivelser.

Vi mener derfor at innledningen bør forkortes betydelig og i større grad vise tilbake til OD.

27. Mener dere at rammeplanen ivaretar barns behov for utforskning, undring og læring?

☐ Ja ☒ Nei

Fritekst:

Vi viser til våre kommentarer under spørsmål 2 samt våre generelle merknader om kjernestoff, progresjon, ressursbanken og forholdet mellom «skal» og «kan».

Heradsbygd menighetsråd mener at utforskning, undring og læring er viktige perspektiver, men at disse må knyttes til et tydeligere og mer forpliktende innhold enn det rammeplanen legger opp til i dag.

28. Er balansen mellom kunnskap, opplevelse og deltakelse hensiktsmessig?

☐ Ja ☒ Nei

Fritekst:

Vi viser til våre tidligere kommentarer om kjernestoff, progresjon, ressursbanken og forholdet mellom «skal» og «kan».

Heradsbygd menighetsråd mener at opplevelse og deltakelse er viktige sider ved kirkelig undervisning og læring, men at balansen blir skjev når innholdet og kunnskapsdimensjonen ikke tydeliggjøres bedre.

29. Er forslagene til aktiviteter realistiske og relevante for menighetene?

☐ Ja ☒ Nei

Fritekst:

Heradsbygd menighetsråd vurderer at forslagene til aktiviteter bare delvis er realistiske og relevante for menighetene.

Vi viser til våre tidligere kommentarer om kjernestoff, bruk av ressursbanken og forholdet mellom «skal» og «kan».

Mange av aktivitetene framstår som gode ideer og ressurser, men omfanget er stort og bidrar til at rammeplanen får preg av en ressursbank.

30. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» tilpasset aldersgruppen?

☐ Ja ☒ Nei

Fritekst:

Vi viser til våre tidligere kommentarer om kjernestoff, progresjon, ressursbanken og forholdet mellom «skal» og «kan».

Heradsbygd menighetsråd mener at erfaringsmålene i større grad bør knyttes til et tydelig og forpliktende kjerneinnhold av bibeltekster og bibelfortellinger som alle skal møte gjennom oppveksten.

31. Er det innspill til sentrale temaer og utvalgsriterier?

☐ Ja ☒ Nei

Fritekst:

32. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»?

☐ Ja ☒ Nei

Fritekst:

33. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»?

☐ Ja ☒ Nei

Fritekst:

34. Er foresattes og fadderes rolle tydelig og hensiktsmessig beskrevet?

☒ Ja ☐ Nei

Fritekst:

Veiledende lister-6-12 år

35. Bibeltekster: Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for 6-12 år?

Fritekst:

Vi viser til våre tidligere kommentarer om kjernestoff, progresjon, ressursbanken og forholdet mellom «skal» og «kan».

Heradsbygd menighetsråd mener at kjernetekstene bør være færre, tydeligere og mer forpliktende for å sikre sammenheng og progresjon i kirkens undervisning og læring.

36. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for 6-12 år?

Fritekst:

Vi viser til våre tidligere kommentarer om kjernestoff, ressursbanken og forholdet mellom «skal» og «kan».

Heradsbygd menighetsråd mener at eksempeltekstene i større grad bør samles i ressursbanken, mens rammeplanen bør konsentrere seg om et tydelig og forpliktende kjerneinnhold.

37. Har høringsinstansen innspill på listenes utforming med inndeling i kjerne- og eksempeltekster?

Fritekst:

Vi viser til våre tidligere kommentarer om kjernestoff, ressursbanken og forholdet mellom «skal» og «kan».

Heradsbygd menighetsråd mener at kjernetekstene bør være færre og mer forpliktende, mens eksempeltekstene i større grad bør samles i ressursbanken som støtte for lokalt planarbeid.

38. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av salmer?

Fritekst:

Heradsbygd menighetsråd har innspill til både utvalg og omfang av salmene.

Vi viser til våre tidligere kommentarer om behovet for et tydeligere definert kjernestoff, forholdet mellom «skal» og «kan» og bruken av ressursbanken.

Vi mener at salmene er en særlig viktig del av Den norske kirkes tros- og kulturarv. I et samfunn der det synges mindre enn tidligere, og hvor sang har fått en mindre plass i skole og hverdagsliv, har kirken et særlig ansvar for å ta vare på og videreføre den felles sangskatten.

Heradsbygd menighetsråd mener derfor at det bør være et tydeligere og mer avgrenset utvalg av kjernesalmer som alle barn og unge møter gjennom oppveksten. Disse salmene bør samlet speile hele livet og kunne brukes ved dåp, konfirmasjon, bryllup og gravferd, i tider med

glede og feiring, men også i sorg, håp og ettertanke. Slik kan salmene bli en livslang ressurs og et felles språk for tro og liv.

Dette vil bidra til gjenkjennelse, tilhørighet og progresjon på tvers av alderstrinn.

Øvrige salmer kan med fordel samles i ressursbanken som støtte for lokalt planarbeid og lokale tilpasninger.

39. Har høringsinstansen innspill på praksisformer?

Fritekst:

Vi viser til våre tidligere kommentarer om kjernestoff, ressursbanken og forholdet mellom «skal» og «kan».

Heradsbygd menighetsråd mener at praksisformene bør forankres tydeligere i kirkens felles innhold, mens konkrete aktiviteter og metoder i større grad kan beskrives i ressursbanken.

Rammeplan for konfirmasjonstiden

40. Har høringsinstansen overordnede innspill til rammeplan for konfirmasjonstiden?

Fritekst:

Heradsbygd menighetsråd har overordnede innspill til rammeplanen for konfirmasjonstiden.

Konfirmasjonstiden skiller seg fra annet kirkelig undervisningsarbeid ved at den leder fram mot en livsrite og en kirkelig handling.

Dette gir konfirmasjonstiden en særskilt betydning og krever en tydeligere innramming enn det som kommer fram i forslaget til rammeplan.

Heradsbygd menighetsråd mener at rammeplanen i større grad må synliggjøre kirkens mål for hva konfirmantene skal møte, erfare og lære gjennom konfirmasjonstiden. Kirken bør være tydelig på hvilket innhold som utgjør kjernen i konfirmantundervisningen, samtidig som det fortsatt er rom for lokale tilpasninger.

Konfirmasjonstiden er den perioden hvor kirken møter ungdom gjennom et lengre og sammenhengende undervisningsløp. Derfor bør rammeplanen tydeligere beskrive hvordan konfirmantene skal bli kjent med kirkens tro, Bibelen, gudstjenesten, bønn, salmesang, nattverd og kristen tro i praksis.

Fra et folkekirkeperspektiv er målet ikke først og fremst å få ungdom til å delta i bestemte aktiviteter, men å gi dem tilhørighet til kirken og redskaper til å møte livet.

Konfirmasjonstiden bør utruste ungdommene til å reflektere over tro, liv og eksistensielle spørsmål, og gi dem en relasjon til kirkens tro og tradisjon som kan være livsstyrkende gjennom hele livet. Dette handler om å hjelpe ungdommene til å erfare at kirken er deres kirke, og at de har en plass i dens fellesskap.

Vi viser ellers til våre tidligere kommentarer om behovet for et tydeligere kjernestoff, sterkere folkekirkelig forankring, tydeligere progresjon og et klarere skille mellom det som skal og kan inngå i kirkelig undervisning og læring.

41. Har høringsinstansen innspill på rammeplanens innledning?

Fritekst:

Heradsbygd menighetsråd mener at innledningen tydeligere må synliggjøre at konfirmasjonstiden leder fram mot konfirmasjonen som en kirkelig handling og livsrite. Dette gir konfirmasjonstiden en annen innramming enn øvrig kirkelig undervisning og læring, og bør komme klarere fram i rammeplanen.

42. Er det innspill til rammer for konfirmasjonstiden (omfang, struktur, leir og innhold)? ☒ Ja ☐ Nei

Fritekst:

Heradsbygd menighetsråd har innspill til rammene for konfirmasjonstiden.

Vi mener det er tid for å vurdere dagens krav om 60 timer. Et så omfattende opplegg kan føre til at kvantitet går på bekostning av kvalitet, og det utfordrer særlig mindre sokn med begrensede ressurser. Samtidig møter ungdom mange andre aktivitetstilbud med langt mindre tidsbruk. Heradsbygd menighetsråd støtter derfor en ramme på 40–60 timer, som gir større lokalt handlingsrom.

Det viktigste er etter vårt syn ikke et bestemt timetall, men at konfirmasjonstiden strekker seg over tid, gjerne gjennom et skoleår. Dette gir ungdommene mulighet til å bli kjent med kirkeårets høytider, gudstjenestelivet og menighetens fellesskap, og bidrar til relasjon, tilhørighet og tilknytning til kirken.

Konfirmasjonstiden leder fram mot konfirmasjonen som en kirkelig handling og livsrite. Derfor må rammeplanen tydeliggjøre hva kirken ønsker at konfirmantene skal møte, erfare og lære. Målet må være å gi ungdommene kunnskap om kirkens tro og tradisjon, men også å utruste dem til å møte livet og reflektere over eksistensielle spørsmål på en måte som er livsstyrkende.

Heradsbygd menighetsråd mener videre at samisk innhold hører hjemme under kjernestoff og praksiser, ikke under rammer for konfirmasjonstiden. Vi opplever også at det blir et uheldig signal når samisk innhold omtales som noe som «bør» inngå, mens sentrale områder som bibelkunnskap, salmer, liturgi og kirkens tro flere steder omtales som noe menighetene «kan» arbeide med.

Vi viser for øvrig til våre tidligere kommentarer om kjernestoff, progresjon, bruk av ressursbanken og forholdet mellom «skal» og «kan».

43. Er det god balanse mellom bredde og fordypning i undervisningen?

☒ Ja ☐ Nei

Fritekst:

44. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» tilpasset aldersgruppen? ☐

Ja ☒ Nei

Fritekst:

Vi viser til våre tidligere kommentarer om kjernestoff, progresjon, ressursbanken og forholdet mellom «skal» og «kan».

Heradsbygd menighetsråd mener at erfaringsmålene i større grad bør knyttes til et tydelig og forpliktende kjerneinnhold av bibeltekster og bibelkunnskap som alle konfirmanter skal møte.

45. Er det innspill til sentrale temaer og utvalgsriterier?

Fritekst: Nei

46. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»?

Fritekst: Nei

47. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»?

Fritekst: Nei

48. Er samarbeidet med foresatte og faddere godt nok ivaretatt?

☒ Ja ☐ Nei

Fritekst:

Veiledende lister bibeltekster- konfirmasjonstiden

49. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for konfirmasjonstiden?

Fritekst:

Vi viser til våre tidligere kommentarer om kjernestoff, progresjon, ressursbanken og forholdet mellom «skal» og «kan». Heradsbygd menighetsråd mener at kjernetekstene bør være færre, tydeligere og mer forpliktende for å sikre et felles innhold i konfirmasjonstiden.

50. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av eksempelttekster for konfirmasjonstiden?

Fritekst:

Vi viser til våre tidligere kommentarer om kjernestoff, ressursbanken og forholdet mellom «skal» og «kan». Heradsbygd menighetsråd mener at eksempeltekstene i større grad bør samles i ressursbanken, mens rammeplanen bør konsentrere seg om et tydelig og forpliktende kerneinnhold for konfirmasjonstiden.

51. Er det hensiktsmessig med veiledende lister utformet med inndelingen kjernetekster og eksempeltekster?

☐ Ja ☒ Nei

Fritekst:

Vi viser til våre tidligere kommentarer om kjernestoff, ressursbanken og forholdet mellom «skal» og «kan».

Heradsbygd menighetsråd mener at inndelingen er hensiktsmessig, men at kjernetekstene bør være tydeligere og mer forpliktende, mens eksempeltekstene i større grad bør samles i ressursbanken.

52. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av salmer?

Fritekst:

Vi viser til våre tidligere kommentarer om behovet for et tydeligere definert kjernestoff, forholdet mellom «skal» og «kan» og bruken av ressursbanken.

Heradsbygd menighetsråd mener at salmene er en særlig viktig del av Den norske kirkes tros- og kulturarv. I et samfunn der det synges mindre enn tidligere, bør kirken ta et særlig ansvar for å videreføre den felles sangskatten.

Vi mener derfor at det bør være et tydeligere og mer avgrenset utvalg av kjernesalmer som alle konfirmanter møter. Utvalget bør speile hele livet og romme salmer til dåp, konfirmasjon, bryllup og gravferd, samt salmer til glede, håp, sorg og ettertanke. Slik kan salmene bli en livslang ressurs og et felles språk for tro og liv.

Øvrige salmer kan med fordel samles i ressursbanken som støtte for lokalt planarbeid og lokale tilpasninger.

53. Har høringsinstansen innspill på praksisformer?

Fritekst:

Heradsbygd menighetsråd har innspill til praksisformene i konfirmasjonstiden.

Vi mener at kirkerommet så langt som mulig bør brukes som klasserom. Gjennom undervisning i kirkerommet får konfirmentene fortrolighet med gudstjenesten, liturgien og kirkens symboler, samtidig som de blir trygge i sitt eget kirkerom.

Videre mener vi at undervisningen bør fordeles over flere måneder og gjennom et helt konfirmantår. Det er viktig at konfirmantene får ta del i kirkeårets rytme, høytider og menighetsliv over tid. Vi vil derfor advare mot modeller der hoveddelen av undervisningen legges til leir eller korte, intensive samlinger.

Konfirmasjonstiden bør preges av variasjon i undervisningsformer og gi rom for kunnskap, refleksjon, opplevelse, samtale, gudstjenestedeltakelse og praktisk deltakelse i menighetens liv.

Rammeplan for 13–19 år

54. Har høringsinstansen overordnede innspill til rammeplan for 13–19 år?

Fritekst: Nei

55. Har høringsinstansen innspill på rammeplanens innledning?

Fritekst:

Vi viser til våre tidligere kommentarer om innledningene til rammeplanene.

Heradsbygd menighetsråd mener at innledningen bør fjernes. Dersom den beholdes, må den være kort, presis og tydelig knyttet til OD.

56. Mener høringsinstansen at rammeplanen treffer ungdoms behov for tilhørighet, refleksjon og identitetsutvikling?

☒ Ja ☐ Nei

Fritekst:

57. Er vektleggingen av medvirkning og ansvar for ungdom hensiktsmessig?

☒ Ja ☐ Nei

Fritekst:

58. Er aktivitetene og tilbudene realistiske og relevante?

☒ Ja ☐ Nei

Fritekst:

59. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» tilpasset ungdom?

☐ Ja ☒ Nei

Fritekst:

Vi viser til våre tidligere kommentarer om behovet for et tydeligere definert kjernestoff, progresjon, folkekirkelig forankring, bruk av ressursbanken og forholdet mellom «skal» og «kan».

Heradsbygd menighetsråd mener at erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» bare delvis er tilpasset ungdom.

Målene beskriver i større grad mulige erfaringer enn hvilket innhold kirken ønsker at ungdom skal møte. Vi mener det bør være tydeligere hvilket kjerneinnhold av bibeltekster og bibelkunnskap alle ungdom skal få møte gjennom kirkens undervisning og læring.

Fra et folkekirkeperspektiv er målet ikke bare å arbeide med tekster, men å hjelpe ungdom til å bli fortrolige med Bibelen, kirkens tro og tradisjon og finne tilhørighet i kirken.

60. Er det innspill til sentrale temaer og utvalgsriterier?

Fritekst: Nei

61. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»?

Fritekst: Nei

62. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»?

Fritekst: Nei

63. Er foresattes og fadderes rolle hensiktsmessig beskrevet etter religiøs myndighetsalder?

☒ Ja ☐ Nei

Fritekst:

Veiledende lister bibeltekster - 13-19 år

64. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for 13–19 år?

Fritekst:

Vi viser til våre tidligere kommentarer om kjernestoff, progresjon, ressursbanken og forholdet mellom «skal» og «kan». Heradsbygd menighetsråd mener at kjernetekstene bør være færre, tydeligere og mer forpliktende for å sikre et felles innhold i kirkens undervisning og læring for ungdom.

**65. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for 13-19 år?
Fritekst:**

Vi viser til våre tidligere kommentarer om kjernestoff, ressursbanken og forholdet mellom «skal» og «kan». Heradsbygd menighetsråd mener at eksempeltekstene i større grad bør samles i ressursbanken, mens rammeplanen bør konsentrere seg om et tydelig og forpliktende kjerneinnhold for aldersgruppen 13–19 år.

66. Er det hensiktsmessig med veiledende lister utformet med inndelingen kjernetekster og eksempeltekster?

☒ Ja ☐ Nei

Fritekst:

Vi viser til våre tidligere kommentarer om kjernestoff, ressursbanken og forholdet mellom «skal» og «kan». Heradsbygd menighetsråd mener at inndelingen er hensiktsmessig, men at kjernetekstene bør være tydeligere og mer forpliktende, mens eksempeltekstene i større grad bør samles i ressursbanken.

67. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av salmer?

Fritekst:

Vi viser til våre tidligere kommentarer om kjernestoff, ressursbanken og forholdet mellom «skal» og «kan». Heradsbygd menighetsråd mener at det bør være et tydeligere og mer avgrenset utvalg av kjernesalmer som speiler hele livet og kirkens viktigste handlinger, mens øvrige salmer i større grad kan samles i ressursbanken.

68. Har høringsinstansen innspill på praksisformer?

Fritekst:

Vi viser til våre tidligere kommentarer om kjernestoff, progresjon, ressursbanken og forholdet mellom «skal» og «kan». Heradsbygd menighetsråd mener at praksisformene bør bidra til fortrolighet med kirkens liv og tradisjon gjennom bruk av kirkerommet, deltakelse i gudstjenestelivet og undervisning fordelt over tid.

Rammeplan for unge voksne

69. Har høringsinstansen overordnede innspill til rammeplan for unge voksne?

Fritekst: Nei

70. Har høringsinstansen innspill på rammeplanens innledning?

Fritekst:

Vi viser til våre tidligere kommentarer om innledningene til rammeplanene.

Heradsbygd menighetsråd mener at innledningen bør fjernes. Mye av innholdet gjentar perspektiver som allerede er omtalt i *Plan for kirkelig undervisning og læring – Overordnet del* og bidrar til å gjøre planverket lite brukervennlig og unødvendig omfattende.

71. Er aktivitetene relevante og fleksible nok for målgruppen?

☒ Ja ☐ Nei

Fritekst:

72. Mener dere at rammeplanen treffer unge voksnes livssituasjon og behov?

☒ Ja ☐ Nei

Fritekst:

73. Er vektleggingen av identitet, tilhørighet og trosutvikling hensiktsmessig?

☒ Ja ☐ Nei

Fritekst:

74. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning»?

Fritekst:

Erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» for unge voksne og voksne bør i større grad vektlegge deltakernes egne livserfaringer som tolkningsressurs. Mange voksne møter bibeltekstene med erfaringer av kjærlighet, sorg, arbeid, ansvar, tro, tvil og livsoverganger. Målene bør derfor legge til rette for at bibeltekstene utforskes i møte med disse erfaringene.

Det kan også tydeliggjøres at voksne skal få erfaring med at bibeltekster kan romme flere tolkninger, og at kirkens tradisjon, fellesskap og gudstjenesteliv gir hjelp til å forstå og fortolke dem. Målet bør ikke bare være kunnskap om Bibelen, men erfaring av Bibelen som kilde til håp, livstolkning, tro og etisk refleksjon.

Heradsbygd menighetsråd mener at for mange voksne i folkekirken vil møtet med bibeltekstene særlig skje i forbindelse med dåp, konfirmasjon, vigsel, gravferd og andre viktige livshendelser. Erfaringsmålene bør derfor anerkjenne disse arenaene som sentrale lærings- og tolkningsrom, der mennesker kan oppdage hvordan bibeltekstene taler inn i eget liv.

75. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»?

Fritekst:

For unge voksne og voksne bør erfaringsmålene legge større vekt på hvordan kirkens kultur og tradisjon gir mennesker språk og ritualer til å tolke livet.

Gudstjenester, kirkeårets høytider og kirkelige handlinger er viktige læringsarenaer der mennesker kan erfare tilhørighet, fellesskap og sammenheng mellom egen livshistorie og kirkens trostradisjon. Tradisjon bør forstås som noe som leves, deles og stadig tolkes på nytt, ikke bare som kunnskapsstoff som formidles.

76. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»?

Fritekst:

Folkekirken møter mennesker i mange ulike livssituasjoner og med ulik nærhet til kirken. Erfaringsmålene bør derfor bygge på en grunnleggende anerkjennelse av menneskers troserfaringer og livserfaringer, enten de deltar i kirkens liv ofte eller sjelden.

For unge voksne og voksne utvikles tro ofte i møte med livets erfaringer: kjærlighet og samliv, familieliv, arbeid, ansvar, sykdom, tap, sorg, håp og glede. Erfaringsmålene bør derfor legge til rette for refleksjon over hvordan kristen tro kan gi språk, mening og håp i slike livssituasjoner.

Kristen tro i praksis handler ikke bare om gudstjenestedeltakelse og bønn, men også om hvordan troen kommer til uttrykk i møte med andre mennesker gjennom omsorg, nestekjærlighet, ansvar og engasjement for samfunnet. Erfaringsmålene bør speile dette mangfoldet.

Veiledende lister bibeltekster- unge voksne

77. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av tekster for unge voksne?

Fritekst:

Tekstutvalget for unge voksne bør være bredt nok til å romme spørsmål om identitet, tilhørighet, kjærlighet, livsvalg, ansvar, tvil, håp og mening. I denne livsfasen står mange i viktige overganger knyttet til utdanning, arbeid, samliv, familieliv og egen livsretning. Tekster som uttrykker tvil, klage, håp og livskamp er særlig relevante i denne aldersgruppen.

Samtidig er det viktig at tekstutvalget ikke bare består av enkelttekster med et pedagogisk formål, men også gir unge voksne erfaring med bredden i Bibelens fortellinger, salmer, bønner og visdomstekster.

Omfanget bør være tilstrekkelig til å vise mangfoldet i den bibelske tradisjonen, men samtidig så avgrenset at det oppleves tilgjengelig og gjennomførbart i lokal sammenheng.

Det er også viktig at tekstutvalget omfatter tekster som mange møter gjennom kirkens gudstjenesteliv og kirkelige handlinger. For mange unge voksne skjer trosopplæring og trosdanning nettopp i møtet med dåp, vigsel, gravferd, høytider og andre livsoverganger. Tekstene bør derfor støtte opp under kirkens rolle som en ramme om livet og en ressurs i møte med livets store spørsmål.

78. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for unge voksne?

Fritekst:

Eksempeltekstene for unge voksne bør speile bredden i livserfaringene som preger denne aldersgruppen. De bør gi gjenkjennelse i spørsmål knyttet til identitet, tilhørighet, relasjoner, livsvalg, arbeid, ansvar, tvil, håp og mening.

Det er viktig at eksempeltekstene ikke framstår som fasitsvar, men som ressurser som kan åpne for refleksjon og ulike innganger til tro. Tekstene bør derfor vise hvordan bibeltekster kan tolkes i møte med menneskers konkrete livserfaringer og aktuelle samfunnsspørsmål.

I en folkekirkelig sammenheng bør eksempeltekstene også speile at mennesker har ulik nærhet til kirken og ulik trobakgrunn. De bør være tilgjengelige både for dem som er godt kjent med kirkens språk og tradisjoner, og for dem som møter kirken mer sporadisk. Eksempeltekstene bør bidra til å vise hvordan kristen tro kan gi språk for livet slik det faktisk leves, med både glede og sorg, tro og tvil, fellesskap og ensomhet. De bør hjelpe lokale menigheter til å møte unge voksne med anerkjennelse og åpenhet, uavhengig av hvor ofte de deltar i kirkens liv.

79. Er det hensiktsmessig med veiledende lister utformet med inndelingen kjernetekster og eksempeltekster?

☒ Ja ☐ Nei

Fritekst:

Ja, det framstår som hensiktsmessig å arbeide med veiledende lister som skiller mellom kjernetekster og eksempeltekster. En slik inndeling kan bidra til å synliggjøre hvilke bibeltekster som har en særlig sentral plass i kirkens tro, gudstjenesteliv og tradisjon, samtidig som den gir rom for lokal tilpasning og fleksibilitet.

I en folkekirkelig sammenheng er det en styrke at det finnes felles kjernetekster som binder kirken sammen på tvers av menigheter og generasjoner. Samtidig må tekstutvalget være åpent nok til å møte mennesker med ulik bakgrunn, ulike erfaringer og ulik nærhet til kirken.

80. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av salmer?

Fritekst:

Salmeutvalget for unge voksne bør romme både bredden i kirkens salmetradisjon og salmer som oppleves relevante og gjenkjennelige i dagens livssituasjoner. Salmene bør gi språk for tro, tvil, håp, glede, sorg, kjærlighet og livsmestring.

Det er viktig at utvalget inneholder sentrale fellessalmer som har en særlig plass i kirkens gudstjenesteliv og som binder generasjoner sammen. Samtidig bør det være rom for nyere salmer og sanger som uttrykker tro på et språk som unge voksne kan kjenne seg igjen i. I en folkekirkelig sammenheng har salmene en særlig betydning fordi de ofte formidler tro til mennesker som sjelden deltar i kirkens liv. Mange bærer med seg salmer fra dåp, konfirmasjon, vigsel, gravferd og høytider. Salmeutvalget bør derfor ivareta både de salmene som har stor gjenkjennelsesverdi i befolkningen og salmer som kan gi språk til nye generasjoner.

81. Har høringsinstansen innspill på praksisformer?

Fritekst:

Praksisformene for unge voksne og voksne bør være mangfoldige og ta utgangspunkt i at mennesker lærer og utvikler tro på ulike måter.

Deltakelse i gudstjenester, diakonalt arbeid, frivillighet, kulturarrangementer og kirkelige handlinger kan alle være viktige arenaer for læring og trosutvikling.

I denne aldersgruppen skjer mye læring i møte med livserfaringer og livsoverganger. Praksisformene bør derfor legge til rette for refleksjon, samtale og deling av erfaringer knyttet til arbeid, relasjoner, familieliv, sorg, sykdom, håp og mening.

Folkekirken møter mennesker med ulike bakgrunn og ulike nærhet til kirken. Heradsbygd menighet ser det som særlig viktig at praksisformene derfor bør være åpne, inkluderende og tilgjengelige, slik at mennesker kan delta på ulike måter og med ulike grad av forpliktelse.

Det er viktig at praksisformene fremmer tilhørighet og fellesskap, uten å forutsette et bestemt nivå av forkunnskap eller trospraksis.

Rammeplan for voksne

82. Har høringsinstansen overordnede innspill til rammeplan for voksne?

Fritekst:

Folkekirken møter mennesker i mange ulike livssituasjoner, enten de deltar i kirkens liv ofte eller sjelden. Rammeplanen bør tydeligere understreke at alle disse menneskene er en del av kirkens læringsfellesskap. Tro er ikke bare noe vi tenker, men noe vi gjør, deler og lever i møte med Gud, andre mennesker og livet selv.

Videre bør det komme tydelig fram at tro og læring skjer i samspillet mellom Bibelens fortellinger, kirkens tradisjon og menneskers egne erfaringer. Rammeplanen bør derfor gi rom for utforskning, samtale og ulike måter å uttrykke tro på.

I et folkekirkeperspektiv er det viktig at planen legger vekt på tilhørighet før aktivitet, og anerkjenner at mennesker kan være en del av kirkens liv på ulike måter og i ulike faser av livet. Målet bør være å hjelpe mennesker til å erfare at kirken er en ramme om livet, og at kristen tro kan gi språk for både glede, håp, tvil, sorg og mening.

83. Har høringsinstansen innspill på rammeplanens innledning?

Fritekst:

Vi viser til våre tidligere kommentarer om rammeplanenes innledninger. Heradsbygd menighetsråd mener at innledningen bør fjernes. Dersom den beholdes, bør den være kortfattet, presis og vise til Overordnet del fremfor å gjenta stoff som allerede er behandlet der.

84. Rammeplanene bruker gjennomgående formuleringen “For at barna/konfirmanter/etc skal lære om Bibelen/kristen tro/etc, kan kirken invitere dem til å: (...)”. Kirkerådet ønsker tilbakemelding på om det er for lite forpliktende innhold i de seks rammeplanene generelt, og i rammeplanen for konfirmasjonstiden spesielt.

Fritekst:

Heradsbygd menighetsråd mener at rammeplanene generelt inneholder for lite forpliktende innhold, og at dette er særlig tydelig i rammeplanen for konfirmasjonstiden.

Vi viser til våre tidligere kommentarer om behovet for et tydeligere definert kjernestoff, sterkere folkekirkelig forankring, tydeligere progresjon, bruk av ressursbanken og forholdet mellom «skal» og «kan».

Den gjennomgående formuleringen «kan» gir planene preg av å være veiledende forslag framfor forpliktende rammer for Den norske kirkes undervisning og læring. Heradsbygd menighetsråd mener at kirken må være tydeligere på hva barn, unge og voksne skal få møte gjennom kirkens undervisningsarbeid.

Dette gjelder særlig innen områdene bibeltekster, salmer, liturgi, bønn, gudstjenesteliv og kristen tro i praksis. Rammeplanene bør tydeligere beskrive hvilket innhold som utgjør kirkens felles kjerne, mens aktiviteter, arbeidsformer og lokale eksempler i større grad kan samles i ressursbanken.

Dette er særlig viktig i konfirmasjonstiden. Konfirmasjonen er en kirkelig handling og en livsrite, og rammeplanen bør derfor være tydeligere på hva kirken ønsker at alle konfirmanter skal møte, erfare og lære. Målet må være å gi ungdommene kunnskap om kirkens tro og

tradisjon, styrke deres tilhørighet til kirken og utruste dem til å møte livet med håp, tro og livsmestring.

85. Mener høringsinstansen at rammeplanen ivaretar bredden i voksnes livssituasjoner?

☐ Ja ☒ Nei

Fritekst:

Rammeplanen ivaretar i stor grad bredden i voksnes livssituasjoner, og har en god forståelse av at voksne ikke utgjør én ensartet gruppe. Samtidig kan det med fordel tydeliggjøres enda sterkere hvordan tro og læring formes gjennom ulike livsfaser og livserfaringer.

Voksne møter kirken med forskjellig bakgrunn, livshistorie og grad av tilknytning til kirkens liv. Noen er jevnlig deltakende i menigheten, mens andre først og fremst møter kirken ved høytider, livsriter eller i forbindelse med kriser og store livsoverganger. Rammeplanen bør derfor understreke at alle disse erfaringene er legitime utgangspunkt for læring, tro og tilhørighet.

Det er særlig viktig å ivareta erfaringer knyttet til kjærlighet og samliv, foreldreskap, arbeid, sykdom, sorg, ensomhet, aldring, tap, håp og søken etter mening. For mange voksne er det nettopp i møte med slike erfaringer at spørsmål om tro aktualiseres.

Folkekirken møter mennesker i mange ulike livssituasjoner, enten de kommer til kirken ofte eller sjelden. Rammeplanen bør derfor tydelig fremheve at mennesker hører til i kirkens fellesskap uavhengig av aktivitetsnivå og grad av deltakelse. Tilhørighet må være et grunnleggende perspektiv i møte med voksne.

86. Er målet om både dybde og tilgjengelighet i undervisningen hensiktsmessig formulert?

☒ Ja ☐ Nei

Fritekst:

Ja, målet om både dybde og tilgjengelighet er hensiktsmessig og viktig. Rammeplanen bør imidlertid tydeliggjøre at dybde ikke først og fremst handler om økt kunnskapsnivå eller mer omfattende undervisning, men om å gi rom for refleksjon, samtale, erfaring og livstolkning i møte med kristen tro.

For voksne vil tilgjengelighet innebære at undervisning og læring tar utgangspunkt i menneskers ulike livssituasjoner, erfaringer og grader av tilknytning til kirken. Tilgjengelighet må derfor ikke forstås som en forenkling av innholdet, men som en tilrettelegging som gjør det mulig for flere å delta, utforske og finne mening.

Dybde og tilgjengelighet er ikke motsetninger. Tvert imot kan mennesker erfare dybde når bibeltekster, tradisjoner og trosuttrykk settes i dialog med deres egne livserfaringer og spørsmål.

I en folkekirkelig sammenheng er det viktig at mennesker møtes med anerkjennelse og respekt, enten de kommer til kirken ofte eller sjelden. Målet bør være at undervisningen inviterer til deltagelse og fordypning uten å forutsette bestemte forkunnskaper eller en bestemt trospraksis.

87. Er aktivitetene relevante og gjennomførbare i lokal sammenheng?

☒ Ja ☐ Nei

Fritekst:

Aktivitetene framstår i hovedsak som relevante og gjennomførbare i lokal sammenheng. Samtidig er det viktig at rammeplanen gir tilstrekkelig rom for lokale tilpasninger. Det er viktig å huske på at menighetenes størrelse, geografi, økonomi, frivillige ressurser og bemanning varierer, og aktivitetene må derfor forstås som eksempler og muligheter heller enn forventninger.

For voksne vil det også være viktig å anerkjenne at læring og trosutvikling skjer i mange ulike arenaer. Gudstjenester, kirkelige handlinger, sorgsamtaler, sjelesorgsamtaler, frivillig tjeneste, kulturarrangementer og diakonale fellesskap kan være like viktige læringsarenaer som mer tradisjonelle undervisningstiltak.

Folkekirken møter mennesker med ulik livssituasjon, ulik tilgjengelig tid og ulik tilknytning til kirken. Aktivitetene bør derfor være fleksible og åpne for ulike former for deltagelse. Det er en styrke dersom rammeplanen legger til rette for både regelmessig deltagelse og enkeltstående møteplasser.

Det er særlig viktig at aktivitetene kan integreres i menighetens ordinære liv og virksomhet. For mange voksne skjer læring, refleksjon og trosutvikling gjennom deltagelse i eksisterende fellesskap, gudstjenester og livsriter, snarere enn gjennom egne undervisningsopplegg.

88. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning»?

Fritekst:

Vi viser til våre tidligere kommentarer om behovet for et tydeligere definert kjernestoff, forholdet mellom «skal» og «kan», progresjon og bruken av ressursbanken.

89. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»?

Fritekst:

Vi viser til våre tidligere kommentarer om behovet for et tydeligere definert kjernestoff, forholdet mellom «skal» og «kan», progresjon og bruken av ressursbanken.

90. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis» for voksne?

Fritekst:

Vi viser til våre tidligere kommentarer om behovet for et tydeligere definert kjernestoff, forholdet mellom «skal» og «kan», progresjon og bruken av ressursbanken.

91. Mener dere at rammeplanen ivaretar livsnære temaer og ulike livsfaser på en god måte?

☒ Ja ☐ Nei

Fritekst:

Rammeplanen ivaretar i stor grad livsnære temaer og ulike livsfaser på en god måte. Samtidig kan den tydeligere løfte fram at voksne møter kirken med ulike livserfaringer og ulik nærhet til kirkens liv.

I en folkekirkelig sammenheng er det viktig å anerkjenne at mennesker deltar på forskjellige måter og i ulike faser av livet. Mange møter kirken særlig ved dåp, vigsel, gravferd, høytider og andre livsoverganger. Også disse møtene er viktige steder for læring, livstolkning og trosutvikling.

Livsnære temaer er ikke bare noe det undervises om, men erfaringer mennesker bærer med seg inn i kirkens fellesskap. Derfor bør rammeplanen fortsatt legge vekt på samtale, deling og refleksjon i møte med tro og liv.

Eller enda kortere:

Rammeplanen ivaretar i stor grad livsnære temaer og ulike livsfaser. Samtidig bør den tydeligere synliggjøre at mennesker møter kirken med ulike livserfaringer og ulik grad av tilknytning til kirkens liv.

I folkekirken skjer læring og trosutvikling ikke bare gjennom undervisning, men også gjennom gudstjenester, livsriter og andre viktige livsoverganger. Rammeplanen bør derfor vektlegge livstolkning, samtale og fellesskap som sentrale læringsarenaer for voksne.

Veiledende lister bibeltekster - voksne

92. Har høringsinstansen innspill til tekstutvalget for voksne?

Fritekst:

Tekstutvalget bør speile bredden i voksnes livserfaringer og gi rom for både tro, tvil, håp og livstolkning. Samtidig bør sentrale bibeltekster fra kirkens gudstjenesteliv og tradisjon være godt representert, slik at utvalget forener folkekirkelig gjenkjennelse med mulighet for refleksjon og fordypning.

93. Er det andre innspill til veiledende lister for bibeltekster?

☐ Ja ☒ Nei

Fritekst:

94. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av salmer?

Fritekst:

Salmeutvalget bør ivareta både folkekirkens kjente og kjære salmer og nyere salmer som taler inn i dagens livserfaringer. Salmene bør gi språk for tro, håp, tvil, glede og sorg, og bidra til gjenkjennelse, deltakelse og fellesskap på tvers av generasjoner.

95. Har høringsinstansen innspill på praksisformer?

Fritekst:

Praksisformene bør være åpne og mangfoldige, og anerkjenne at tro formes gjennom deltakelse i kirkens liv, fellesskap og livsriter, så vel som gjennom undervisning. Det er viktig at de gir rom for mennesker med ulike livssituasjoner og ulike nærhet til kirken.